NKUWUWAPŲTA ŲWA NILE BANYERE IKIKE MMADŲ NWEGASĮRĮ

Okwu mmalite

Ebe o bu na nghota ugwu ekere uwa na ikike nha anya a pughi inapu mmadu nke diri onye o bula bi n'uwa bu ntuala nke inwere onwe, ikpe nkwumoto na udo n'elu uwa.

Ebe nleghara anya na nleli ikike mmadu nwegasiri emeela ka e nwee akparamagwa enweghi uche nke gbawara obi mmadu nile, a biakwa obibia uwa ebe ndi mmadu ga enwejuputa ohere ikwu okwu na inwe nkwenye nakwa nlihapu n'ujo na uko, aburu ihe a mara n'okwa di ka olile anya kachasi ibe ya nke mmadu nkiti.

Ebe o di mkpa, ma o buru na a choghi ikwanye mmadu ka o were oke nnupu isi sogide ochichi aka ike na mmegbu di ka ihe ikpeazu o puru ime, na a ga-echedo ikike mmadu nwegasiri site n'usoro iwu.

Ebe o di mkpa ikwalite oganihu mmekorita enyi na enyi n'etiti mba na ibe ya.

Ebe ndi otu jikotara mba uwa nile bu United Nations, n'ime Chata bu akwukwo nyere ha ike kwuputakwara ozo okwukwe ha n'ikike ntoala mmadu nwegasiri, n'ugwu na uru nke mmadu, ya na nha anya ikike ndi diri nwoke na nwanyi, were nweekwa njikere ikwalite oganihu obodo na ezi obibi ndu nke ndi mmadu nweere onwe ha.

Ebe mba ndi no n'otu a eweputala onwe ha maka inweta, site na njiko aka ha na United Nations, nkwalite nsopuru n'uwa nile na idebe iwu gbasara ikike na ohere ntoala mmadu nwegasiri.

Ebe nghota onye o bula banyere ikike na ohere ndi a kachasi diri mkpa maka imejuputa nkwekorita nke a.

UGBU A ZI

Qgbako ozuzu a bu General Assembly Na-akwado Nkuwuwaputa Uwa Nile nke a banyere Ikike Maadu Nwegasiri ka o buru ihe ngosi oganihu nke ndi mmadu nile na mba nile, nke bu na onye o bula nakwa ngalaba o bula nke obodo bu Nkuwaputa a n'obi, ga-agbasi mbo ike, site na nkuzi na ozuzu, ikwalite nsopuru maka ikike na ohere ndi a, ma sitekwa n'atumatugasi nke mba na nke jikoro mba na mba na-aga n'ihu ime ka a ghtachaa ma debechaa ha n'uwa nile ma n'ime mba ndi no n'otu a makwa n'ime mba ndi ozo no n'okpuru ochichi ha.

Nkeji edemede l

A muru mmadu nile n'ohere nakwa nha anya ugwu na ikike. E nyere ha uche na mmuo ime ihe ziri ezi nke na ha kwesiri ikpaso ibe ha agwa n'obi nwanne na nwanne.

Nkeji edemede 2

Onye o bula tozuru iwe ikike na ohere nile e weputara na Nkwuwaputa nke a , n'enweghi ikpa oke o bula di ka nke agburu; ucha akpukpo ahu, ibu nwoke ma o bu nwanyi, asusu, okpukpe chi, echiche banyere ochichi ma o bu ihe ozo, obodo ma o bu o n'obodo aku, onodu omumu ma o bu onodu ozo.

Ozokwa, a gaghi enwe ikpa oke gbadoro ukwu n'onodu ochichi, nlekota ma o bu mmekorita mba na mba, nke obodo ma o bu oke ala onye no na ya, n'agbanyeghi ma ebe ahu o nwe onwe ya, o no na nlekota anya, o no n'okpuru ochichi ozo ma o nwere ihe ozo gbochiri ya inwe ntozu oke di ka mba.

Nkeji edemede 3

Onye o bula nwere ikike inwe ndu, ohere na nchedo nke onwe ya.

Nkeji edemede 4

Q dighi onye a gaʻejigide n'onodu ohu ma o bu odibo a gaʻamachi ikpa ma o bu ire ohu n'udi o bula.

Nkeji edemede 5

Q dighi onye a ga-akwagide n'oke ntaramahuhu, ma o bu na mmeso omume na ntaramahuhu obi ojoo, obi tara mmiri ma o bu nke naz-ewetu ugwu mmadu.

Nkeji edemede 6

Onye o bula nwere ikike nkwanyere ugwu di ka mmadu ebe o bula n'usoro iwu.

Nkeji edemede 7

Madų nile ha otu n'usoro iwu, tozukwa oke n'enweghi įkpa oke o bula inweta nchedo nha anya n'usoro iwu. Madų nile tozukwara oke nchedo nha anya megide udį įkpa oke o bula mebiri Nkwuwaputa nke a ma megidekwa ikwanye mmadų o bula n'udį ikpa oke a.

Nkeji edemede 8

Onye o bula nwere ikike ikpe mmezi ga-enwe nkawado oha na eze nke ndi ulo ikpe tozuru etozu nke obodo ma e nwee omume ndi megidere ikike ntoala nke e nyegasiri ya site n'usoro ochichi ma obu iwu.

Nkeji edemede 9

Qdịghị onye a ga - akwagide na njide n'efu, mkpọchi ma ϱ bụ nchụpụ n'obodo ya.

Nkeji edemede 10

Onye o bula nwere ntozu oke nha anya jcho ikpe ziri ezi n'ihu oha nke ulo ikpe nwere onwe ya ma kwurukwa n'ezi okwu, na mkepebi ikike ndi o nwegasiri na ihe ndi o tosiri ime nakwa ebubo imebi iwu o bula e boro ya.

Nkeji edemede11

Onye o bula e boro ebubo ida iwu nwere ntaramahuhu tosiri ka e kwenye na o nweghi uta tutu a choputa na uta diri ya n'usoro iwu, n'ikpe e kpere n'ihu oha, ebe e nyere ya ohere nile di mkpa maka iji zara onu ya.

Q dighị onye a ga - ama ikpe ida iwu o bula nwere ntaramahuhu maka ihe o mere ma o bu ihe o hapuru ime nke n'abughi ida iwu nwere ntaramahuhu n'oge e mere ya, ma o bu n'usoro iwu obodo ma o bu nke di, n'etiti mba na mba. N'otu aka ahu, a gaghi enye mmadu ntaramahuhu kariri nke a na - enye n'oge a dara iwu ahu nwere ntaramahuhu.

Nkeji edemede12

Q dighi onye a ga – akwagide na nnyonye anya ezighi ezi n'ihe oʻcoghi ka oha mara, ezinulo ya, ulo ya ma oʻbu nzikorita ozi ya, ma oʻbukwa na mbuso agha megide ugwu na ezi aha ya. Onye oʻbula newere ikike icho nchedo iwu megide nnyonye anya ma oʻbu mbuso agha ndi a.

Nkeji edemede 13

Onye o bula nwere ikike ohere ngaghari na nke obibi n'ime oke ala nke Steti o bula.

Onye o bula nwere ikike ihapu ala o bula, tiyere ala nke ya, ma nweekwa ikike iloghachi n'ala ya.

Nkeji edemede 14

Onye $\boldsymbol{\varrho}$ b
ula nwere ikike įch $\boldsymbol{\varrho}$ ma nwetakwa n'ala $\boldsymbol{\varrho} z \boldsymbol{\varrho}$ gas
i ebe mgbanahų mkpagbu.

A gaghi akpoku ikike a n'ihe gbasara agbamakwukwo sitere ezie na mmebi iwu n'abughi nke ndorondoro ochichi ma o bu omume megidere ebumnuche na usoro nke United Nations.

Nkeji edemede 15

Onye o bula nwere ikike įbu nwa afo n'ala ya.

Q dighi onye a ga-esi n'uzo na-edoghi anya napu obubu nwa afo ya ma o bu napu ikike igbanwe ala o nwa afo na ya.

Nkeji edemede 16

Ųmų nwoke na ųmų nwanyį toruru ogo, n'enweghi ihe njigide o bųla site n'agbųrų, obubų nwa afo ma o bų okpukpere chi, nwere iki įlų nwunye ma o bų di nakwa įmalite ezi na ųlo nwere ikike nha anya n'ihe gbasara olulų di na nwunye, obibi di na nwunye na mgbasa ya.

Olulu di na nwunye ga - aburiri ma e nwere nkwekorita si n'obi zuru oke nke ndi choro ilu onwe ha.

Ezi na ulo bu nkeji ntaoala site n'okike nke ndi no n'obodo o bula; n'ihi ya, o kwesiri inwe nchedo ndi obodo na nke Steti.

Nkeji edemede 17

Onye o bula nwere ikike inwe ihe nke aka ya ma o bu ya na ndi ozo inwekorita ihe.

O dighi onye a ga-esi n'uzo na-edoghi any napu ihe o nwere.

Nkeji edemede18

Onye o bula nwere ikike echiche, mmuo na okpukpere chi masiri ya; ikike a gbakwunyere ohere igbanwe okpukpere chi ma o bu nkwenye ya, na ohere nke soso ya ma o bu ya na ndi ozo nwere n'ogbo oha ma o bu na nzuzo, igosiwaputa okpukpere chi ma o bu nkwenye ya site na nkuzi, omume, ofufe na ndebe iwu.

Nkeji edemede19

Onye o bula nwere ohere uche aka ya na nkwuputa uche ya: ikike a gbakwunyere ohere ikwudo n'echiche n'enweghi nnyonye anya na nke icho, inata na igbasa ozi na echiche site n'uzo o bula n'agbanyeghi oke ala.

Nkeji edemede 20

Onye o bula nwere ikike iji aka ya soro n'ogbako na otu.

O dighi onye a da-amanye isoro n'otu o bula.

Nkeji edemede 21

Onye o bula nwere ikike iso n'ochichi obodo ya, n'onwe ya ma o bu site na ndi nnochite anya a hoputara n'enweghi mmanye.

Onve o bula nwere ike nha anva inwete oru obodo na ala va.

Uche oha na eze ga - abu ihe mgbakwasi ukwu nke ike ochichi obodo; A ga - egosiputa uche nke a site n'ezi ntuli aka a ga na - eme kwa mgbe nke onye o bula nwere ikike nha anya iso mee n'uzo nzuzo ma o bu n'uzo ndi ozo ga - enyekwa ya ohere ituliri onye masiri ya aka.

Nkeji edemede 2

Onye o bulan, n'onodu ya di ka onye obodo, nwere ikike inweta nchedo obodo ma tozukwa oke inweta, site n'agbamdo obodo ya na enyemaka mba ndi ozo di ka nhazi na aku na uba Steti o bula siri di, ikike sitere n'aku na uba, onodu n'obodo na omenala, bu ikike ndi di oke mkpa mu ugwu ya na ohere ntozu oke ya di ka mmadu.

Nkeji edemede 23

Onye o bula nwere ikike iru oru, iji aka ya horo oru o ga - aru, ino n'onodu oru ndi ruuru ya ma dikwa mma, na inweta nchedo site n'onodu enweghioru.

Onye ϕ bula, n'enweghi įkpa oke ϕ bula, nwere ikike įnata ugw ϕ nha anya kwesiri ϕ r μ ya.

Onye o bula na-aru oru nwere ikike inata akwumugwo ruuru ya ma dikwa mma nke ga-eme ka ya na ezi na ulo ya nwee obidi ndu kwesiri ugwu mmadu, nke a gbakwunyere, ma o di mkpa, ihe ndi ozo e ji echedo ndu n'obodo.

Onye o bula nwere ikike imalite na ibanye n'otu ndi oru maka nchedo ihe ndi gbasara ya.

Nkeji edemede 2

Onye o bula nwere ikike ezumike na oge ezumike, tinyere mkpebi doro anya nke oge oru ya na oge ezumike n'afo nke ikwu ugwo ga - esokwa.

Nkeji edemede 25

Onye o bula nwere ikike ino n'obibi ndu tosiri etosi maka ahu ike na odimma nke ya na nke ezi na ulo ya tinyere nri, uwe, ebe obibi na nlekota ahu ike na enyemaka di iche iche nke obodo, ya na ikike inwe nlekota obodo n'onodu enweghi oru, oria, nkwaru, isi mkpe, nka ma o bu onodu ezughi oke ozonke o na apughi igbochite.

Qnodu nne na nke nwata kwesiri inwe mkpachapuru anya na enyemaka puru iche. Umuaka nile, ma a muru ha n'alumdi na nwuye ma a mughi, ga-enwe otu udi nchedo obodo a.

Nkeji edemede 26

Onye o bula nwere ikike inweta ozuzu. Ozuzu ga abu n'efu, o kacha n'oge mmalite bukwa oge ntoala ya. Ozuzu umuntakiri ga abu manye. Ozuzu nka na uzu na nke oru aka ga adi maka onye o bula choro ha; ozuzu di elu ga erukwa onye o bula aka n'usoro onye jiri tozuo maka ya.

Ozuzu ka a gaʻeji sogide nkwalite ntozu oke nke mmadu na kwadosi ike nke nsopuru maka ikike na ohere ntoala mmadu nwegasiri. O gaʻakwalite nghota, ndidi na adimnamma n'etiti mba, agburu ma o bu otu okpukpere chi nile, ma kwalitekwa emereme nile nke United Nations na'eme ka udo diri.

Nne na nna nwere ikike izizi ihoro udi ozuzu a ga - enye umu ha.

Nkeji edemede 27

Onye o bula nwere ikike iji aka ya soro n'emume odinala nke obodo, iri uru nke mmuta nka nakwa iketa oke n'oganihu na uru nke mmuta sayensi.

Onye o bula nwere ikike nchedo uru ndi a huru anya na ndi a hughi anya sitere na mmeputa nke sayensi, edemede ma o bu nka, nke e si n'aka ya nweta.

Nkeji edemede 2

Onye o bula tozuru oke inwe nbazi ime obodo na nke jikotara mba na ibe ya, nke ga-ekwe ka ikike na ohere ndi e gosiputara na Nkuwuwaputa a zuo ezuo.

Nkeji edemede 29

Onye o bula nwere oru ndi o tosiri iruru obodo ya bu nani ebe ntozu oke mmadu nke o choro ga – esi puta.

Na ngosiputa ikike na ohere ndi o nwegasiri, onye o bula ga – enwe nrube isi nye soso mmachi ndi sitere n'usoro iwu a mara iji mee ka e nweta ezi nghota na nsopuru ikike na ohere ndi ozo nwegasiri na iji nweta ezi ihe mgnakwasi ukwu maka ezi mkparamagwa, ndebe iwu oha na odi mma mmadu nile no n'obodo onye kwuo uche – ya.

A gaghi egosiputa ikike na ohere ndi a n'uzo o bula ha ga-esi megide ebumnuche na usoro iwu nke United Nations.

Nkeji edemede 30

Onweghi ihe no na Nkuwuwaputa nke a a ga-akowa di ka ihe nyere Steti, otu ma o bu mmadu o bula ikike o bula itinye aka na emereme o bula ma o bu ime omume o bula iji mebi ikike na ohere o bula ndi a kowaputara n'ebe a.